

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA OBČANSKÉ VÝCHOVY

Franz Kafka

Významné osobnosti českých dějin (OV3BP_VOCD)

(3. semestr)

Vypracovala: Petra Šikolová (učo: 457290)

Vyučující: Mgr. et Mgr. Michal Škerle

*Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a pouze za využití pramenů
zmiňovaných v závěru práce.*

1 Doba

V době, kdy se Franz Kafka narodil, byly české země stále pod nadvládou Rakousko-Uherska. Na trůně seděl František Josef I., a to až do roku 1916. Kafka tedy zažil i první světovou válku, ačkoli ta se ho příliš netýkala, protože jeho úřednické povolání a slabá tělesná stavba jej zachránily před narukováním.

V roce 1882 došlo k rozdělení pražské univerzity na Karlo-Ferdinandovu. Byla založena Česká akademie věd a umění a vznikaly a rozvíjely se mnohé politické strany, například Česká strana lidová, Strana agrární, Strana křesťansko-sociální a jiné.

V časopise Rozhledy byl vydán *Manifest České moderny*, který usiloval o stmelení mladé generace českých literátů. Hlavními propagátory a autory byli např. Josef Svatopluk Machar, František Xaver Šalda a další.

Mezi lety 1914 a 1918 pak probíhala, jak jsem již zmínila, první světová válka, kterou odstartoval atentát na Františka Ferdinanda d'Este v Sarajevu ze dne 28. června 1914 a ukončilo ji příměří podepsané Německem 11. listopadu 1918.

Následovala dvacátá léta, kterým se říkalo a říká „zlatá léta“, vyznačující se bouřlivým rozvojem všech myslitelných oblastí lidského života.

Na přelomu 19. a 20. století došlo také k jiné důležité události. V českých zemích totiž vládla vlna antisemitismu, která se projevila mj. takzvanou „hilsneriádou“. Jednalo se o obvinění dvaadvacetiletého Žida Leopolda Hilsnera z vraždy katolické dívky Anežky Hružové. Měl ji zabít za účelem židovského rituálu, ale toto obvinění se nikdy stoprocentně nepotvrdilo.

2 Pár slov na úvod

Když vám někdo ukáže Kafkovu fotku, zaručeně hned budete vědět, o koho se jedná. Jak totiž kdosi trefně poznamenal – Kafka je jedním z těch spisovatelů, které poznáte na první pohled

a víte o nich spoustu věcí, aniž byste od nich kdy přečetli jediné slovo. A jistě se mnou bude spousta lidí souhlasit v tom, že následující informace (či dezinformace?) o Kafkovi znají:

1) Kafka byl německý Žid, který se narodil a žil v Praze.

2) Jeho vztah s otcem byl velice špatný a Kafku hodně ovlivnil po psychické stránce, což se pak promítalo i v jeho tvorbě.

3) Kafka měl podivné vztahy se ženami a nikdy se neoženil. Měl prý syna, o kterém ale nevěděl.

4) Kafka nechtěl, aby byla nadále jeho díla vydávána a pověřil proto svého přítele Maxe Broda, aby je po jeho smrti spálil. Brod to ale neudělal a díky tomu si dnes Kafkovy prózy můžeme přečíst.

5) Kafka napsal knihu, jejíž hlavní hrdina se proměnil v brouka a už mu to zůstalo.

Tak toto byly informace, které se při zaslechnutí jména Franze Kafky vybaví lidem jako první. Já bych ale prostřednictvím této práce chtěla ukázat to, že ne vše z tohoto výčtu je stoprocentně pravdivé.

3 Život Franze Kafky

3.1 Rodina

Kafka se narodil 3. července 1883 v Praze jako nejstarší syn Hermanna a Julie Kafkových.

Hermann Kafka si prožil kruté dětství – musel hodně pracovat, a to také dával svým dětem a okolí často a rád najevo. Celá jeho část rodiny zahrnovala samé statné a vysoké jedince, které jen tak něco neporazilo.

Naproti tomu Julie Kafková (rozená Löwyová), pocházela z rodiny intelektuálů, kteří kladli intelekt a citovou stránku člověka před fyzickou zdatnost. Měli rovněž sklony k samotářství a podivínství. Je proto jasné, po kom zdědil Kafka takovou citlivou (často možná až přecitlivělou) povahu a skoro až rachitickou postavu.

Oba rodiče pracovali v rodinném obchodě s galanterním zbožím, kde jim pomáhaly také děti.

Co se týče židovského původu, Hermann Kafka nechal celou rodinu úředně prohlásit za nežidovskou, což jí sice pomohlo v době kolem 20.–30. let, avšak před smrtí v koncentračních táborech ji tento čin stejně nezachránil – zahynuly v nich všechny Kafkovy sestry.

Kafkovi měli celkem šest dětí. Nejstaršího Franze, následně dva další syny, kteří ale zemřeli v raném dětství a poté ještě tři dcera: Valerii, Gabrielu a Ottlu.

Kvůli věkovému rozdílu si sestry s Franzem příliš nerozuměly, což jenom prohlubovalo jeho osamělost. Často se proti němu v něčem spikly a dělaly mu naschvály. Při slavnostních příležitostech, jako byly například narozeniny některého z rodičů, se ale spojily dohromady i se svým bratrem a společně nachystali divadelní představení, které napsal a zrežiroval Franz, zatímco sestry byly herečkami.

Po nějaké době se Franze zželelo jeho nejmladší sestře Otle a stala se mu nejlepší kamarádkou, se kterou trávil hodně času. Tato skutečnost se dle mého názoru odráží v Kafkově *Proměně*, kde se nad hlavním hrdinou Řehořem smílovala pouze jeho sestra.

Protože rodiče byli příliš zaneprázdněni obchodem, byly děti svěřeny do péče jiných lidí. Celé dětství se tak o jejich výchovu staraly guvernantky, služky a někdy i kuchařky.

3.2 Vzdělání

Hermann Kafka se dlouho rozhodoval, jaké vzdělání poskytne svým dětem. Nakonec se rozhodl pro prestižní německé školy. Kafka tak absolvoval Německou obecnou školu a následně přešel na německé gymnázium na Staroměstském náměstí. Jednalo se o nejpřísnější školu v Praze, kde byly třídy s malým počtem žáků, obávaní profesori a skličující atmosféra. Kafka o tomto období říkal, že například zkoušky z matematiky skládal jedine s brekem a často musel přepisovat domácí úlohy. Jinak byl ale výborným žákem.

Po gymnáziu odešel studovat germanistiku, ale po roce přešel na nátlak otce na studium práv v německé části Karlo-Ferdinandovy univerzity, které úspěšně dokončil a stal se tak doktorem práv. Během svého vlastního studia docházel také z vlastního zájmu na přednášky z dějin umění. Na okraje listů svých učebnic si kreslil různé drobné kresbičky, které se (bohužel jen některé) dochovaly až dodnes.

3.3 Kafka a Čechy

Ačkoliv se Kafkovi dostalo pouze německého vzdělání a výchovy, velice miloval Čechy a českou kulturu. Sám ze své vlastní vůle se proto začal učit česky, na rozdíl od ostatních Němců, pro které by bylo ponížením promluvit česky byť jen slovo.

Jediné, co ho ale na Čechách netěšilo, možná ho to dokonce přímo tížilo, byla Praha. Prohlašoval o ní, že je to „matička s drápy, která vás chytí a vy nemůžete utéct“. Je proto trochu ironie, že považujeme Kafku za jeden ze symbolů Prahy, když se z ní většinu života snažil utéct.

3.4 Vztah s otcem

Už na začátku jsem zmínila, že Kafkův vztah s otcem je známý tím, že nebyl příliš dobrý. Jedním z důvodů, proč tomu tak bylo, byl velký rozdíl mezi Kafkou a otcem jak po fyzické, tak po psychické stránce. Hermann, mohutný, ramenatý muž, kterého jen tak něco nerozhodilo, nemohl vůbec porozumět slaboučkému, podivínskému Franzovi se sklony k úzkostem.

Dalším z důvodů, proč byly mezi těmito dvěma muži rozpory, byl Hermannův požadavek, aby se Franz oženil a mohl pak převzít rodinný obchod. Jelikož byl ale Kafkův vztah k manželství a ženám takový, jaký byl, nikdy tento požadavek nebyl schopen splnit.

Na přelomu let 1918 a 1919 napsal Kafka téměř stostránkový dopis, ve kterém líčí své nejnítěrnější pocity týkající se jeho otce. Dopis měl být Hermannovi předán matkou Julií, která jej ale vrátila Franzovi zpět. Nevěřila totiž tomu, že po jeho přečtení by Hermann svému synovi o něco víc porozuměl.

Nám však tento dopis posloužil k nahlédnutí do Kafkova nitra. Díky tomu si také můžeme snadno domyslet, že Hermann nemusel být nutně tak přísný, jak se dodnes říká. Ukázalo se totiž, že Kafka (nejspíš vlivem svého věku a povahy) mnohé věci zveličoval nebo si je bral příliš osobně. Jako příklad takové situace uvádím úryvek z *Dopisu otci*: „Přímo si vzpomínám jen na jedinou událost z útlého dětství. Třeba se na ni také rozpomeneš. Kdysi v noci jsem vytrvale žadonil o vodu, jistě ne sužován žízní, nýbrž pravděpodobně dílem proto, abych zlobil, a dílem proto, abych se zabavil. Když nepomohlo několik důrazných hrozeb, zvedl jsi mne z postele, odnesl na pavlač a nechal mne tam za zavřenými dveřmi chvíli stát v noční košili. Nechci poukazovat na to, že to bylo nesprávné, snad se tehdy skutečně nenabízel jiný způsob, jak zajistit noční klid, chci tím však charakterizovat Tvé výchovné prostředky a jejich působení na mou osobu. Tehdy v noci jsem se už nejspíš upokojil, ale vnitřně jsem utrpěl značnou újmu. Samozřejmost toho, že jsem prosil o vodu, a mimořádnou hrůzu z toho, že jsem byl vyneset ven, jsem ve své povaze už nikdy neuvedl do patřičného souladu. Ještě po letech mne trápila mučivá představa, že ten obrovský muž – můj otec – mohl téměř bezdůvodně přijít a vynést mne z lůžka na pavlač, a že jsem tedy pro něj byl takové nic.“ Na tomto příkladu tedy vidíme, že tento trest za zlobení se může malému dítěti zdát velice hrozivý, ale ve skutečnosti Hermann nic tak zlého neudělal.

3.5 Osobnost

Jak již bylo zmíněno, Kafkovo dětství bylo hodně samotářské a podivínské. Podle matky byl dítětem, které bylo slabé a něžné, hodně si četlo a nechtělo cvičit.

I přes svou uzavřenost v pozdějším věku, byl prý Kafka mnoha lidem dobrým přítelem a vrbou ke svěřování. V jedné z monografií jsem našla vzpomínku jednoho z jeho přátel. Psalo se v ní: „Ti, kteří Kafku dobře znali, měli pocit, že žije za skleněnou stěnou. Byl s nimi, vlídně se usmívající posluchač a věrný přítel, ale přesto jaksi nedostupný. Byl klubkem

komplexů a neuróz, ale podařilo se mu působit dojmem odtažitosti, důstojnosti, vyrovnanosti a občas dokonce i svatosti.“

Kafkova skutečná osobnost se pak nejvíce projevovala v jeho denících, které byly po jeho smrti také zveřejněny. V jednom zápisu se například zabýval tím, že se lidem moc nelíbí, jak se obléká, ale on neměl nejmenší tušení, co přesně jim nevyhovuje. Nakonec dospěl k názoru, že lidé možná nemají problém jenom s oblečením, ale i s ním samotným. Napsal o tom: „Nové šaty jsem nechtěl vůbec, protože když už jsem měl vypadat šeredně, ať mám aspoň pohodlí, a kromě toho se mi nechtělo předvádět lidem zvyklým na mé staré šaty ještě šerednost nových.“

V souvislosti s jeho sklony k sebedoceňování se u něj začal objevovat jakýsi strach ze zrcadel. Začal také chodit se špatným držením těla. Myslel si, že vypadá otřesně, ale i přesto o sobě někdy na chvíli pochybovat přestával. V tom nás opět utvrzuje zápis z jednoho z jeho deníků: „Bál jsem se zrcadel, protože ukazovala mou, jak jsem soudil, nevyhnutelnou ošklivost, která nadto nemohla být zrcadlena v plné pravdivosti, neboť kdybych skutečně tak vypadal, musel bych budít větší pozornost.“

Co se týče životního stylu, byl Kafka vegetariánem, a to až do doby, kdy kvůli nemoci musel maso zase začít jíst. Místo něj se pak dala na vegetariánství jeho sestra Ottla, aby Franz nemusel mít výčitky svědomí.

V dospělosti se také změnil Kafkův vztah ke sportu. Chodil na dlouhé a náročné túry, jezdil na koni a byl dokonce natolik otužilý, že mohl v zimě plavat ve Vltavě. Mimo sport jej zajímaly biografy, letectví a také velice rád cestoval, například se svým přítelem Maxem Brodem, od kterého dostal darem hnědý notes v kůži, aby si měl kam zapisovat svůj cestovní deník.

3.6 Práce

Po ukončení studií vedl Kafka praxi jako koncipient v právnické kanceláři. Po krátké době odešel na praxi k soudu, ale ani tam dlouho nevydržel. Následně přešel na nějakou dobu do

italské pojišťovny, která měla pobočku na Václavském náměstí. Nakonec zůstal, skoro až do smrti, v Dělnické úrazové pojišťovně.

Jakkoliv svou práci nenáviděl, prováděl ji vždy pečlivě, často dokonce nad rámec svých povinností. U kolegů byl poměrně oblíbený, avšak ani to mu nezabránilo vidět svou práci jako nudnou povinnost, která jej jenom odvádí od toho, co miluje – od psaní.

Mimo to také pociťoval silný odpor k úřední moci. I to se promítalo do jeho děl. Vidíme to například v povídce *Proměna*, kdy hlavního hrdinu netrápilo to, že se změnil v jakousi havěť, nýbrž spíše to, že přijde pozdě do práce a bude mít průšvih.

3.7 Psaní – životní láska

Psaní bylo Kafkovi opravdu vším. Kvůli psaní nenáviděl svou práci, kvůli psaní odmítal manželství a o tomto svém smyslu života často i psal ve svých denících. Například na psaní povídky *Ortel*, díky které našel a předurčil styl svého psaní, vzpomíná ve svém zápisku ze září roku 1912: „Povídku Ortel jsem napsal v noci z 22. na 23. od deseti hodin večer do šesti ráno na jeden zátah. Nohy ztuhlé od sezení jsem poté sotva dokázal vytáhnout zpod psacího stolu. Strašná námaha i radost, jak se ten příběh přede mnou rozvíjel, jak jsem se brodil vodou vpřed. Nejednou za tu noc jsem na hřbetě nesl tíhu svého těla. A když služebná poprvé prošla předsíní, dopsal jsem poslední větu. Zhasnutí lampy a denní světlo. Slabá bolest u srdce. Únava odeznívající uprostřed noci. S rozechvěním vstupuji do pokoje sester. Předčítání.“

3.8 Konec života

V roce 1917 se u Kafky objevily projevy tuberkulózy. Byl přesvědčen, že jeho nemoc souvisí s jeho psychickým rozpoložením a řekl k tomu: „Má hlava se za mými zády domluvila s plícemi. Když duše a srdce už břímě neunesou, převezmou plíce polovinu na sebe, aby tíhla byla alespoň poněkud stejnoměrně rozdělena.“

Po propuknutí tuberkulózy prodělal ještě španělskou chřipku a několik dalších nebezpečných onemocnění. Nakonec zemřel v náručí své tehdejší přítelkyně Dory Diamantové, která jej doprovázela na všechna vyšetření a léčebné pobyty. Když umíral, nemohl už jíst, pít, ale ani mluvit, a tak napsal rodičům dopis, aniž by věděl, že je to jeho poslední projev komunikace s nimi. Psal: „Nejdražší rodiče, tedy k návštěvám, o kterých se občas zmiňujete: přemýšlím nad tím den co den, neboť je to pro mě velmi podstatná věc. (...) Když k tomu připočtete, že mohu mluvit jen šeptem, a ani to ne zrovna často, také rádi návštěvu posunete. Vše se začíná v dobré obracet – posledně jeden profesor konstatoval podstatné zlepšení hrtanu. Vše je, jak řečeno, v nejlepších počátcích, ale nejlepší počátky samy o sobě neznamenaají nic. Kdybych měl návštěvě – a to takové návštěvě, jakou byste představovali by – shrnout tyto nevelké, ač nesporné pokroky, raději bych o nich pomlčel. Neměli bychom to tudíž případně odložit, milí rodičové?“ A rukou Dory bylo následně připsáno, ale už nedopsáno: „Beru mu dopis z rukou. Už tak to byl značný výkon. Už jen několik dalších řádků, které jsou, soudě podle jeho proseb, velmi důležité:“ A konec dopisu. Prosby už neměl kdo diktovat...

Stalo se tak v roce 1923, měsíc před čtyřicátými narozeninami, tedy 3. června. Dora Diamantová dostávala po Kafkově smrti autorské honoráře, ačkoliv nebyli sezdaní.

3.9 Ženy

A protože ženy byly v Kafkově životě taktéž něčím zvláštním, vyčlenila jsem pro ně samostatnou podkapitolu.

Víme celkem o čtyřech ženách, které v jeho životě sehrály důležitou roli. Dodnes ovšem není zcela jasné, jak tyto vztahy skutečně vypadaly. Po světě sice koluje Kafkův údajný citát „Koitus je pouhým trestem za štěstí být spolu.“ a také je mezi lidmi určité povědomí o tom, že byl skoro až odpůrcem fyzické lásky, ale na druhé straně jsou zde také zmínky o jeho návštěvách pražských nevěstinců. Jak to tedy se ženami měl, věděl jen on sám a dotyčné ženy.

První z těchto žen byla Felice Bauerová. Byla to dcera židovského obchodníka z Berlína. Setkali se spolu v roce 1912 u Maxe Broda a byli celkem dvakrát zasnoubeni.

V obou případech ale Franz jejich zasnoubení zrušil, a to kvůli tomu, že by mu podle něj manželství znemožňovalo psaní.

Druhou důležitou ženou v Kafkově životě byla Julie Wohryzková. Ta byla dcerou židovského ševce a s Franzem se spolu seznámili na léčebném pobytu. I s ní byl Kafka zasnouben. Jeho otec ale jejich vztahu nepřál, takže Franz měl alespoň další výmluvu, proč i tyto zasnuby zrušit.

Třetí, asi nejznámější, byla Milena Jesenská. Byla to poměrně moderní žena, absolventka dívčího gymnázia Minerva, se kterou se Kafka seznámil tak, že mu v roce 1919, tedy v době, kdy už byla vdaná, nabídla přeložení jeho děl do češtiny. Navázali tak spolu vztah, který byl zpočátku pouze pracovní, ale po nějaké době začal být čím dál osobnější, až přerostl do vztahu milostného. Kafka se však s Milenou setkal v životě jen dvakrát a celý jejich vztah tak probíhal formou dopisů. Díky tomu si dnes můžeme přečíst známé *Dopisy Mileně*.

Poslední osudovou ženou byla Dora Diamantová. Podle některých zdrojů se jednalo o první skutečně naplněný vztah, což ale – jak jsem již zmiňovala – není tak úplně jisté. S Dorou se Kafka odstěhoval do Berlína, čímž dosáhl útěku z nenáviděné Prahy. Plánovali si také, že se přestěhují do Palestiny, ale Kafka už byl tou dobou hodně nemocný a jeho smrt pak o jejich plánu rozhodla za ně.

Vypadá to ale, že právě s Dorou byl Kafka asi nejšťastnější, a stejně tak Dora s ním. Ve svých vzpomínkách řekla, že „jediný den prožitý s Franzem předčí všechno, co kdy napsal“. Důkazem je také to, jak ochotně a oddaně jej doprovázela na jeho poslední cestě.

Nedoloženou partnerkou mu mohla být i Greta Blochová, přítelkyně Felice Bauerové, se kterou měl Kafka zplodit syna, a to přibližně kolem let 1914–1915. Greta mu o něm ale nikdy neřekla a jediným – navíc dosti nespolehlivým – důkazem byl jeden jediný dopis (1940), ve kterém se o otci svého dítěte zmiňovala některému svému příteli.

3.10 Max Brod

Max Brod, asi nejznámější Kafkův přítel, se kterým se znal už od roku 1902, byl první osobou, která vydala Kafkův životopis, ze kterého dodnes čerpáme nejvíce informací. Je však pravdou, že mnoho z těchto záležitostí jsou v něm vnímány Brodovými očima, takže není úplně jisté, zda je stejným způsobem vnímal i Franz.

Brodovi bylo skutečně svěřeno splnění poslední vůle, ve které si Kafka přál, aby byly všechny jeho dosud nevydané rukopisy spáleny. Brod to ale naštěstí neudělal. Jen díky tomu si dnes můžeme přečíst díla jako je *Amerika*, *Proces* nebo *Zámek*.

Brod se však nezasloužil jen o proslavení Kafky, nýbrž i dalších, českých, osobností. V zahraničí totiž seznámil lidi s operní tvorbou Leoše Janáčka a Bedřicha Smetany nebo s postavou Švejka od Jaroslava Haška.

4 Tvorba

4.1 Přehled nejvýznamnějších děl

Z tvorby zde zmíním jenom Kafkova nejznámější díla¹. Patří sem *Proměna* 1912 (1915), *Ortel* 1912 (1916), *Amerika* (s původním názvem *Nezvěstný*) 1912 (1927), *Proces* 1914 (1925), *V kárném táboře* 1919 a např. *Zámek* 1922 (1926).

¹ Letopočty za tituly udávají rok napsání, letopočty v závorkách rok vydání.

4.2 Jak to bylo s broukem?

Zmínila bych se v rychlosti o stěžejním díle – *Proměně*. Téměř všude, kde se o této povídce mluví, se říká, že se Řehoř Samsa proměnil v brouka. Pravdou ale je, že když se Kafka dozvěděl o tom, že by na přebalu knihu (a celkově i v rámci ilustrací) měl být obraz brouka, rázně proti tomu zakročil. Takto to totiž původně vůbec nezamýšlel, naopak chtěl dát svým čtenářům větší prostor pro fantazii.

Na přebalech prvních vydání knihy tak nenajdeme žádný hmyz, nýbrž jenom vyděšeného muže vybíhajícího ze dveří, za nimiž je pravděpodobně proměněný Řehoř.

5 Význam osobnosti

Povídka *Proměna* podpořila vznik a rozvoj existencialismu – filosofického směru 20. století, jehož hlavními představiteli jsou například Jean Paul Sartre nebo Albert Camus.

V díle s názvem *V kárném táboře* se také údajně nachází jakási předzvěst děsivé atmosféry koncentračních táborů. Povídka totiž popisuje přístroj, který slouží k popravám a spočívá v tom, že vězni nejdříve různě silnými jehlami vyryje do kůže jednou větou ponaučení z jeho provinění (např. *Bud' spravedliv!*) a následně jej probodne a shodí do jámy, kde vězeň zemře.

Abych ale nepřipomínala pouze takové negativní odkazy, zmíním také Společnost Franze Kafky, která se dodnes snaží pečovat o tradice v duchu česko-německo-židovského soužití a vydává také Kafkovy sebrané spisy.

Dále se začala udělovat Cena Franze Kafky pro významné spisovatele a známé je také nakladatelství nesoucí Kafkovo jméno.

Velký vliv má Kafka také na dnešní Prahu, která je doslova zahlcena různými suvenýry a památkami na tohoto významného spisovatele. Nalezneme zde například Otáčivou sochu Kafkovy hlavy v nadživotní velikosti, figurínu v Muzeu voskových figurín nebo

Muzeum Franze Kafky. Během své návštěvy v Praze jsem objevila také hostel či kavárnu pojmenované po Kafkovi.

6 Kafka a já

Pamatuji si, kdy jsem s Kafkou přišla do styku poprvé. Bylo to v rámci literárních besed v hodině literatury na gymnáziu, kdy jsme vždy měli za úkol přečíst nějakou knihu, kterou jsme poté společně rozebírali a zabývali se i jejím autorem. Tenkrát jsme měli číst *Proměnu* a já vůbec netušila, co mám od ní očekávat. Ale přečetla jsem ji napoprvé snad třikrát po sobě, protože mne úplně fascinovala. Další týden jsme měli onu besedu a poprvé v životě jsem slyšela o Kafkovi. Stejně jako *Proměna* mi i on okamžitě přirostl k srdci a povídka mi – ve spojitosti s jeho životem – najednou dávala větší smysl.

Nemohu však říci konkrétní detaily, které se mi na Kafkovi tolik líbí, v čem jsme si možná i trochu podobní, a podle čeho soudím, že bychom si mohli rozumět, protože je to příliš osobní a slovy bych to nejspíš ani popsat nedokázala...

Co bych si ale přála, je, aby lidé Kafku trochu více pochopili. Je to sice spisovatel na jednu stranu hodně uznávaný, ale na druhou stranu jej moc lidí nechápe nebo dokonce přímo odsuzuje. Nejednou jsem se setkala s názorem typu „Ty máš ráda Kafku? Vždyť to je úplně choré! Člověk se změnil v brouka, vždyť to ani nemá žádnou literární hodnotu!“ Touto prací jsem proto chtěla ukázat, že poznáme-li Kafkův život, pochopíme mnohem lépe jeho díla. Jestli jsem ale pořád ještě někoho nepřesvědčila o tom, že bychom na Kafku neměli koukat skrz prsty, připravila jsem si na závěr ještě krátký příběh ze vzpomínek Dory Diamantové, který dokazuje, o jakou skvělou osobu se jedná...

„Při jedné procházce v parku jsme uviděli plačící holčičku, které mohlo být tak šest let. Chtěli jsme jí pomoci, a tak jsme se zeptali, co se jí přihodilo. Ztratila panenku. Franz dívence řekl, že je pošťákem a panenka jí přes něj poslala dopis, ale že ho nemá zrovna u sebe. Slíbil jí ale, že ho zítra doručí. A to také udělal! Celý večer seděl a psal dopisy od panenky, aby vystačily alespoň na pár týdnů. V posledním dopise napsal, že se panenka vdala v cizině, čímž vysvětlil její definitivní zmizení.“ Autor monografie, ve které jsem tuto Dořinu vzpomínku našla, pak ještě dodává: „Několik spisovatelů zkusilo vymyslet, jak by takové

Kafkovy dopisy od zatoulané panenky mohly vypadat. Možná je celý ten příběh jen další legendou, jichž se kolem tohoto pozoruhodného muže po jeho smrti vyrojila celá řada. Ale co když ne? Třeba právě teď se někde v Berlíně pouсмála stoletá stařenka a vybavil se jí ten hubený pán v černém klobouku. V jejích vzpomínkách nadále zůstává dobrým člověkem. Člověkem své i naší doby.“

Zdroje

BROD, Max. *Franz Kafka. Životopis. 2.*, upr. vyd. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 2000. 232 s. ISBN 80-85844-73-7.

KOVÁŘ, Jaroslav. *Franz Kafka*. Brno: CERM, 1994. 14 s. ISBN 80-85867-00-1.

MAIROWITZ, David Zane a Robert CRUMB. *Kafka*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 179 s. ISBN 80-7178-777-9.

MALÝ, Radek a Renáta FUČÍKOVÁ. *Franz Kafka. Člověk své i naší doby*. 1. vyd. Praha: Práh, 2017. 104 s. ISBN 978-80-7252-674-1.

WAGENBACH, Klaus. *Franz Kafka*. 2. vyd. Praha: Mladá fronta, 1993. 184 s. ISBN 80-204-0393-0.